Motion till riksdagen 1985/86:K813

Görel Bohlin och Elisabeth Fleetwood (m)

Synskadads tillgång till samhällsinformation, m. m.

I det av riksdagen antagna handlingsprogrammet i handikappfrågor kan vi bl. a. läsa:

Handikappade skall ha möjlighet att delta i samhällsgemenskap och att leva på ett sätt som är likvärdigt med andras. — — — Full delaktighet och jämlikhet förutsätter att handikappade både har inflytande över sin egen situation och kan påverka utvecklingen i samhället. — — —

Ett förverkligande av handikappolitiken förutsätter att alla tar ansvar för att handikappade kan vara med i samhället. Ansvaret åvilar både den offentliga och privata sektorn.

Dessa riksdagens ställningstaganden gäller fortfarande. Det kan emellertid starkt ifrågasättas om ens staten lever upp till dessa principer.

Vi vet att synskadades informationssituation är dålig. För att förbättra den anslås medel till bl. a. talböcker och radio- och kassettidningar. Statsrådet Göransson uttalar t. ex. i propostition 1984/85:138 om radio- och kassettidningar:

Min principiella inställning skiljer sig dock inte från den som tidigare uttryckts i statliga utredningar och i beslut av regering och riksdag. Tidningsföretag som uppbär betydande statligt stöd direkt och indirekt för att erbjuda allsidig nyhetsförmedling och opinionsbildning bör i detta perspektiv ha en naturlig ambition att rikta sin information till samtliga samhällsgrupper.

Dessa krav är inte orimliga, de borde tvärtom vara naturliga, men lever samhället självt upp till dem? Görs offentligt tryck tillgängligt för synskadade? Får synskadade medborgare samhällsinformation i brevlådan som de själva kan läsa? När staten bidrar till finansieringen av bokutgivning, kan då också synskadade köpa och läsa dessa böcker? Svaret på dessa frågor är nästan undantagslöst nej.

För drygt ett år sedan lade informationsdelegationen sitt betänkande Samordnad samhällsinformation — stat, landsting, kommun. I det betänkandet behandlades handikappfrågorna synnerligen ytligt. Inga konkreta förslag till generella lösningar på handikappades problem fördes fram.

Samhällsinformationens huvuduppgift måste vara att göra medborgarna medvetna om rättigheter och skyldigheter samt göra det möjligt för dem att hävda sina intressen i den demokratiska processen. Människor som inte får samhällsinformation utestängs från grundläggande kunskaper som behövs för att de skall kunna vara delaktiga i vårt demokratiska samhälle. Det är en

angelägen uppgift att se till att alla nås av samhällsinformation. Samhällsinformation som sprids till alla hushåll, som exempelvis broschyren om folk- och bostadsräkningen och socialstyrelsens information om aids, måste också ges ut på för synskadade läsbara medier. För att veta vilka hushåll som behöver kassett- eller punktskriftsupplaga kan uppgift om önskat läsmedium finnas i postens adressregister. Den information som stat, landsting och kommuner anser vara så viktig att den skall spridas till alla hushåll borde samhället självklart se till att även synskadade kan ta del av.

Många myndigheter ger ut information. Från socialstyrelsen kommer meddelandeblad, skolöverstyrelsen ger ut broschyrer, kulturrådet ger ut Kulturrådet informerar osv. Det måste vara möjligt också för synskadade att få denna information på ett medium de kan läsa.

Alla medborgare har rätt att ta del av offentligt tryck. Sådant görs i dag nästan aldrig tillgängligt för synskadade. Offentliga utredningar, lagar och protokoll är i och för sig inte sådant som gemene man så ofta tar del av, men inte desto mindre är det en demokratisk rättighet att läsa sådant och många gånger en förutsättning för att kunna delta i den demokratiska processen och för att kunna hävda sin rätt.

Hemställan

Med stöd av vad i motionen anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om hur synskadade skall få tillgång till samhällsinformation, förslag, lagar och regler m. m. och statsbidragsfinansierad bokutgivning.

Stockholm den 27 januari 1986

Görel Bohlin (m) *Elisabeth Fleetwood (m)*